

Знак материнської тривоги

Саме в ці вересневі дні 15 років тому у Запоріжжі з'явився перший в Україні і на теренах СНД монумент військовослужбовцям, які загинули у мирні дні під час виконання своїх обов'язків унаслідок нестатутних стосунків, а простіше кажучи — через «дідівщину». Значна частина їх — родом із села.

12 ВЕРЕСНЯ 1997 року в парку Металургів обласного центру на скелястому березі Дніпра було людно. Грала музика, хтось із присутніх тихо, не соромлячись сліз, плакав, хтось міцніше притуляв до грудей портрет солдата, стискав у тремтячих долонях букети осінніх квітів та паперові іконки Богородиці, яка стала символом і покровителькою солдатських матерів, котрі вболівають за долю синів-солдатів і за нове Українське військо. Цього дня всі тут зібралися, щоб ще раз застерегти солдатів, офіцерів і їх вище командування від необдуманих вчинків, згадати загиблих синів. Хрестились, поглядаючи на Дніпро, на Хортицю, на високу могилу і пам'ятний знак під білим покривалом... Полотнище поплавало, відкриваючи юну фігуру, вирізьблену в граніті...

Ще 1990 року на Екстремому форумі солдатських матерів було ухвалено резолюцію, звернення до воїнів строкової служби всіх округів і флотів та Декларацію про підконтрольність військової служби в Україні. Вперше в історії українського народу солдатські матері в категоричній формі вимагали від вищого законодавчого

органу республіки переведення на професійну основу армії та її деполітизації.

Ось рядки із цього вже історичного материнського звернення.

«Солдати, матроси, сержанти!

Усі ви — наші діти. Кожен із вас — чийсь син. Ви охороняєте наш спокій... Але задумайтеся: чи спокійно нам, матерям, коли у мирний час у війську гинуть юнаки?

Чекатимемо вас додому здоровими. Пам'ятайте про своїх мам...».

Ганна Воробійова, голова Запорізького міського Фонду правового і соціального захисту сімей військовозобов'язаних, загиблих під час виконання службових обов'язків у мирний час, розповідає:

— Проводжаючи синів до війська ми ввіряємо Богові та командирам їх життя і здоров'я. І не можна допустити, щоб через «нещасний випадок» на службі поверталися сини: хто — скалічений, а хто — у цинковій труні. Нічим не виміряти горя матері, якій доводиться далі жити без сина, але вона має берегти пам'ять про нього і, скільки вистачить сил, боротись за те, щоб такого не сталося з іншими... Ось тому ми прагнули створити не лише місце материнської пам'яті, а й місце материнської тривоги...

Євген Котляров, директор НВО «Анже»:

— За радянських часів ніхто не дозволив би такий знак встановити. Та й у наші його проект майже два роки пробивався крізь тенета різних інстанцій. Велика сіро-краплиста брила піддалася майстрам-каменярям лише з другої спроби. Скульптор Дмитро Іванченко, натхнений ідеєю запорізького журналіста кандидата історичних наук Олександра Кривошия, вирубає з граніту двометровий кам'яний хрест. Я переконаний: монумент незабаром набуде значення всеукраїнського, бо автори зуміли передати і біль тисяч материнських сердець, і енергетику материнської тривоги...

Вирізьблений з каменя хрест злітає у небо, як вічний біль і вічна материнська пам'ять...

Олекса РАДОЧИН.

м. Запоріжжя.

Добірку підготували Андрій МЕЛЬНИЧУК і Валентина ЮРЧИШИНА